

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 342.7

DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.3/03>**Кметик-Подубінська Х.І.**

Львівський національний університет імені Івана Франка

ГЕНЕЗА ПРАВОВОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ В ЄВРОПІ

У статті досліджено питання утвердження та конституційного закріплення права на інформацію в період від найдавніших часів до сучасності. Зазначено, що в сучасному інформаційному суспільстві право на інформацію є одним із фундаментальних і значущих прав людини. Право на інформацію тісно пов'язане із правом на свободу вираження поглядів, свободи слова і друку та нині закріплено в законодавстві більшості країн світу.

Автором зауважено, що проблематика доступу до інформації має давні історичні витоки і органічно пов'язана з розумінням феномену інформації в цілому та її роллю в цивілізаційному розвитку людства.

Оптимальною методологічною основою для дослідження є комплекс філософсько-світоглядних підходів до вивчення генези правового закріплення та забезпечення доступу до інформації на європейських теренах, загальнонаукових та спеціально юридичних методів. Використано методи аналізу, синтезу, дедукції, індукції, історико-правовий, термінологічний, герменевтико-правовий та порівняльно-правовий методи.

У статті прослідковано генезу правового закріплення та забезпечення доступу до інформації в Європі. З'ясовано основні історичні етапи розвитку права на інформацію, на кожному з яких досліджено особливості підходів до розуміння значення інформації та забезпечення доступу до неї. Акцентовано на питанні доступу до інформації в контексті свободи слова, думки, преси та літературної творчості. З'ясовано проблему цензури як способу контролю та обмеження свободи інформації.

Автором зроблено висновок про те, що розуміння права на доступ до інформації перебувало під впливом різних історичних етапів життя суспільства. Змістовні межі права на інформацію постійно розширювалися, а право набувало конституційної захищеності та гарантованості. Сьогодні закріплення права на доступ до інформації є важливим елементом європейського законодавства, про що свідчить низка відповідних актів. Доступ до інформації ґрунтується на принципах відкритості, прозорості, та забезпечення можливості вільного доступу, крім випадків передбачених законодавчих обмежень.

Ключові слова: інформація, право на інформацію, доступ до інформації, джерело інформації, писемність, книгодрукування, цензура, свобода слова та друку, захист свободи інформації.

Постановка проблеми. Доступ до інформації є необхідною умовою забезпечення вільного обігу знань та вираження думок, які є одними з основоположних принципів демократичного суспільства. Тому генеза правового закріплення та забезпечення доступу до інформації нерозривно пов'язана з історією прав людини, свободи думки та висловлювань, а відтак з історичними етапами якісних змін у всіх сферах життєдіяльності суспільства у результаті впровадження

різноманітних засобів збереження, оброблення та передавання інформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інформація як феномен суспільства та питання доступу до неї завжди привертала увагу науковців. Означену проблематику в межах різних наукових розвідок досліджено у працях таких учених як І. В. Арістова, Ю. В. Богдан, І. Р. Ковалів, О. М. Костенко, І. В. Кушнір, Є. О. Ларін, П. В. Макушев, О. В. Нестеренко, В. Ф. Нестеро-

вич, Л. В. Олексюк, В. С. Політанський, Л. І. Рудник, В. Л. Федоренко, П. Л. Яроцький та інші. Однак, з огляду на динамічний розвиток сучасного інформаційного суспільства та попри значну наукову цінність проведених досліджень, науковий доробок дослідників потребує подальшого доповнення.

Метою статті є дослідження генези правового закріплення та забезпечення доступу до інформації в Європі від найдавніших часів до сучасності.

Виклад основного матеріалу. Історія розвитку цивілізації умовно може бути поділена на кілька інформаційних революцій, на кожному етапі яких підходи до розуміння значення інформації та забезпечення доступу до неї мали свої особливості [7].

Перша інформаційна революція, пов'язана з появою писемності, уможливила передачу інформації через її фіксацію в знаках та зруйнувала монополію вузького кола людей на знання [6]. Писемність, на думку дослідників, була потрібна для збереження інформації в часі та просторі, пройшла генезис від піктографії (запис зображення) до ідеографії (запис ідей), а надалі й до логографії (запис слів). Після переходу від усних культур інформації до комбінованих інформація набула універсального характеру. З появою письмової культури інформація несла сакральне значення, їй приписувались магичні властивості, а вміння рахувати, писати і читати тривалий час були привілеєм обраних [15]. На думку деяких дослідників, поява писемності, пера та паперу водночас спричинили явище бюрократії чи «владу канцелярського столу» [10]. Тим не менше, цей етап став відправною точкою для забезпечення більш широкого доступу до інформації та її закріплення на матеріальних носіях.

У період Античності в містах-полісах Стародавньої Греції, а згодом і Риму були сформовані основоположні поняття рівності людей, прав людини, політичної свободи тощо. Зокрема, Арістотель до політичних прав вільного громадянина поліса, поряд із правом брати участь в управлінні державою та правом на участь в здійсненні правосуддя, відносив «право слова», що підкреслювало значимість рівності громадян [9].

Разом з тим, зазначений період дослідники пов'язують також із появою певного контролю за інформацією, що можна вважати прототипом цензури. Ще з часів Античності вона виявляла себе через позбавлення людей громадянства або вигнання за межі полісу тих городян, які своїм словом загрожували суспільству і тодішньому республіканському ладу. Здебільшого, такої долі

знавали популярні на той час оратори, які згодом ставали мандрівними філософами. Схожа практика існувала у всіх суспільствах Античного часу. Так, у 443 році до н. е. у Римській Імперії з'явилася посада цензора, який контролював сферу майнової власності громадян, а також наглядав за дотриманням моралі [11].

Першим випадком знищення носіїв інформації можна вважати знищення Александрійської бібліотеки у 48 році до н. е. за часів правління Цезаря, а через 400 років її повторне знищення. Згодом, у 499 році н. е. вперше було складено список еретичних книжок, які підлягали анафемі [11].

Починаючи з VII століття право на інформацію розумілося в особливому значенні під впливом гуманістичної філософії [13, с. 4]. Але активний розвиток торгівельних відносин в країнах Європи зумовив потребу надання інформації більш точності та визначеності. Тому, вже з XIV століття, виникла певна система кореспонденції та обміну інформацією. Така кореспонденція, хоча і була приватною, містила важливі і досить докладні відомості про засідання парламентів, воєнні події, кількість зібраного врожаю, рівень податків тощо [4].

Друга інформаційна революція (середина XVI століття), викликана винаходом друкарства, відкрила можливості для більш широкого доступу до інформації та її активного поширення [5]. Однак, як зазначають дослідники, лише незначна частина інформації була відкритою та доступною для населення. Листування все ще вважали надійним і швидким джерелом повідомлення та передавання інформації, а газета виконувала функцію своєрідного «інформаційного органу другорядного порядку» [4].

Поступово роль друкованих носіїв інформації посилювалася (вже до кінця XV століття в Європі діяло близько 250 друкарень) [3]. Певну роль у цьому відіграло поширення кав'ярень у Європі, які стали не лише місцем обміну, а й джерелом поширення інформації. Збірники, які видавали ці заклади, навіть носили їх назви [4]. У зв'язку з цим, можна припустити, що рівень довіри до певної інформації у значній мірі залежав від репутації джерела її поширення.

У міру того, як розвивалася видавнича справа, поставали питання свободи слова, думки та преси. Зростання ролі друкованого слова викликало занепокоєння представників влади, насамперед духовенства. У цей період почалися «утиски носіїв слова», що виявлялися у придушенні висвітлення певних ідей, тем аж до практики суворої цензури [11].

Перші спроби запровадження попередньої цензури були зроблені практично одночасно з виникненням друкування. Місцевими єпископами Кельна одними з перших було встановлено духовну цензуру. У 1501 році Папою Олександром видано буллу про встановлення цензури книжок і трактатів, які проповідували неправдиві та згубні позиції і доктрини, що суперечили християнській вірі. Згодом нова булла 1515 року встановила духовну цензуру вже у всьому католицькому світі. У цей період з'явилася практика спалювання друкованих видань [4]. Спеціальний декрет («De Impressione Librorum») Латеранської ради (1515 року) заборонив друкувати книги без попереднього розгляду церковним органом, встановив покарання за неліцензований друк (відлучення від церкви, конфіскація та знищення книг). Заборона володіти і поширювати нецензуровані книги підтверджена Тридентським собором у 1546 році [3].

Офіційну світську цензуру вперше встановлено в Німеччині, після проголошення Реформації у 1529-1530 роках. В Англії перше королівське розпорядження про цензуру було видано 1530 року. Суворі попередня цензура існувала також у Франції під загрозою покарання аж до смертної кари за складання та поширення власної думки у творах антирелігійного чи антикоролівського змісту, які ображали державну владу та порушували державний спокій. Фактично під заборону був будь-який твір, що видавався щонайменше підозрілим за настроєм чи змістом [4].

Друга половина XVI століття ознаменувалася складенням Індeksu заборонених книг («Index Librorum Prohibitorum»), який видавався Апостольською столицею протягом 1559–1965 років. Контроль за додержанням Індeksu спершу здійснювала Свята інквізиція, з 1571 до 1917 року – Свята Конгрегація, а згодом - Конгрегація священної канцелярії [3].

У тодішніх умовах абсолютизму, як зазначають науковці, існувало жорстоке протистояння між книгою як основним джерелом інформації, а в певному значенні – і правом на інформацію, і абсолютною монархією в союзі з могутньою церквою [4]. Фактично, цей етап одночасно став і часом великого прориву в доступі до інформації, і боротьби за право на інформацію.

Важливим аспектом еволюції забезпечення доступу до інформації в контексті цензури стало питання охорони літературної власності. У 1545 році законом Венеційської республіки запроваджено охорону права на літературну влас-

ність (право копірайту), а саме заборону публікувати твори без згоди автора [4]. У 1557 році прийнято Статут королеви Мері I, що закріплював за видавцями право видавати вже видані ними книги (неважливо, нову чи давно відому) за умови, що вона схвалена офіційною цензурою [14]. Трохи згодом у 1710 році англійський парламент прийняв Статут королеви Анни, який передбачав виключне право автора на друк книги протягом 14 років від дати її першої публікації з можливістю продовження цього права ще на 14 років [4]. Щоправда, авторське право у Статуті розглядалося виключно для державного контролю над друкованим словом і регулювання видавничої монополії, а не на благо авторів [14]. У Франції відповідний акт був прийнятий пізніше - лише в 1777 році [2].

Першим захисником свободи друку українські дослідники вважають Дж. Мілтона, який у 1644 році опублікував в Англії памфлет «Аеропагітика. Промова до англійського парламенту про свободу друку», у якому закликав до скасування цензури. Через п'ятдесят років після цього Англія стала першою державою у світі, яка відмовилася від цензури [4]. Боротьба особистості проти тиранії абсолютизму привела до визнання можливості вільно виражати свої погляди, в тому числі за допомогою друку. Відправною точкою законодавчого закріплення свободи слова став англійський Білль про права 1689 року.

Згодом у 1766 році Швеція ухвалила перший у світі закон «Про свободу друку», який, окрім закріплення свободи друку і права на інформацію, вперше проголосив право громадян на безкоштовний доступ до всіх офіційних документів, зокрема звітів та протоколів парламентських комісій, а також до архівів, із правом отримувати копії архівних документів [15]. У ньому не було прописано детальної процедури доступу до документів і особливих гарантій доступу, але він передбачав право вільно публікувати офіційні документи парламенту, уряду й інших державних органів, їхню кореспонденцію та навіть листи голів іноземних держав, адресованих прем'єр-міністрові [4].

Правовим актом, який вперше закріпив право на інформацію та доступ до неї стала Декларація прав людини та громадянина 1789 року. Згідно статті 11 Декларації вільне висловлювання думок і поглядів є одним із найцінніших прав людини; таким чином будь-який громадянин може вільно говорити, писати, друкувати, за винятком відповідати за зловживання цією свободою у випадках, визначених законом [1].

Декларація прав людини та громадянина заклала основи правового закріплення та забезпечення доступу до інформації в Європі і зумовила прийняття відповідних положень у низці європейських країн. Окремі норми, втілені в конституційних актах того часу – Франції (1791), Португалії (1826), Бельгії (1831), Швейцарії (1848), Пруссії (1850) та інших європейських держав, закріплювали свободу слова та друку (з передбаченими законом обмеженнями), публічність, відкритість засідань парламентів (таємні засідання були винятком). Право на інформацію було закріплено також у Конституції Польщі 1791 року, яка гарантувала вільному польському народові право нагляду за будь-якою виконавчою владою в державі [4].

Третя (кінець XIX ст.) та четверта інформаційні революції (середина XX ст.), зумовлені винаходами електрики, телеграфа, телефона, радіо, посилили швидкість створення, пошуку, поширення і обробки інформації та інформаційного «охоплення» населення, роль інформації як засобу впливу на розвиток суспільства і держави [5]. У цей період остаточно скасовано цензуру, а право на свободу інформації визнано практично в усіх європейських країнах. До прикладу, Конституція Іспанії 1876 року встановлювала, що всі іспанці мають право вільно виражати свої думки та переконання усно, письмово, у пресі та схожими засобами, без попередньої цензури [4].

Відповідні конституційні норми реалізовувалися в окремих процедурних законах про доступ до інформації. Першими європейськими країнами, де було законодавчо закріплено право на інформацію, були Швеція (вже згадуваний конституційний Закон про свободу преси 1766 року), а через два століття – Фінляндія (1951). У подальшому аналогічні закони прийняті в Данії та Норвегії (1970), Франції і Нідерландах (1978), Італії (1990), Угорщині (1992), Португалії (1993), Бельгії (1994), Чеській Республіці (1999), Великій Британії (2000), Польщі (2001), ФРН (2005) тощо. У цих країнах відкритість стала принципом, а таємність – радше винятком. Основна відмінність у законодавчому регулюванні права на інформацію між окремими країнами Європи, на думку науковців, полягала переважно в регламентації публікування періодичних і неперіодичних видань, переданні певної кількості екземплярів адміністрації або без нього та без повідомлення поліції про вихід нового періодичного видання. В Англії, Данії та Бельгії примірники нових видань не подавали в жодну установу, про створення жодного періодичного видання не оголо-

шували. У Франції, Іспанії, Італії, Німеччині про кожне періодичне видання місцева адміністрація мала робити спеціальну заяву з вказівкою на порядок випуску видання, ім'я та місце мешкання відповідального редактора тощо [4].

Важливим етапом розвитку права на доступ до інформації стало підписання Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини) 7 листопада 1950 року. Стаття 10 Конвенції визначила право кожного на свободу вираження поглядів, що включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів. Водночас, стаття не перешкоджає державам вимагати ліцензування діяльності радіомовних, телевізійних або кінематографічних підприємств [8].

Із цим періодом дослідники пов'язують початок п'ятої інформаційної революції, яку ми, як зазначають науковці, в різних проявах переживаємо досі. Вона характеризується формуванням і розвитком транскордонних глобальних інформаційно-телекомунікаційних мереж, визначальною рисою якої став Інтернет. За цих умов характерним стало зростання швидкості і обсягів обробленої інформації, передачі, розповсюдження, пошуку та отримання інформації, поява нових видів традиційної діяльності в цих мережах. Тому виникла потреба регламентації соціальних комунікацій, цифрових форматів інформації, обміну масивами інформації та механізмів управління інформацією.

У контексті таких інтеграційних процесів створення Європейського Союзу позитивно вплинуло на забезпечення права на доступ до інформації. Законодавство ЄС закріпило право на доступ до інформації як одне з основних прав громадян. У цей період прийнято Директиви Європейського Парламенту і Ради 95/46/ЄС «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 року та 97/66/ЄС «Стосовно обробки персональних даних і захисту права на невтручання в особисте життя в телекомунікаційному секторі».

Зміна підходів до права на доступ до інформації торкнулася також сфери довкілля. Зокрема, прийнята в червні 1998 року Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція) визнала право кожної людини на доступ до екологічної інформації, право зацікавленої гро-

мадськості на участь у прийнятті рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища [12].

Після ліквідації тоталітарного режиму в країнах Центральної та Східної Європи стало можливим запровадження механізмів захисту свободи інформації. Відповідні норми знайшли відображення у національному законодавстві цих країн. Такими актами стали Порядок доступу до інформації (1999) та Акт про класифікацію інформації (1998) у Чехії; Акт про суспільну інформацію (2000) та Акт про державні таємниці (1999, доповнений 2001) в Естонії; Закон про умови передавання інформації громадськості (2000) та Закон про державну таємницю (1995) в Литві; Закон про свободу інформації (1998) та Закон про державну таємницю (1997) в Латвії; Закон Про доступ до інформації (2001) та Акт про захист інформації, яка класифікується (1999) в Польщі.

Законодавство втілює принцип «максимального оприлюднення», тобто вся інформація, якою володіють публічні органи, підлягає розкриттю; винятки мають бути максимально обмежені, визначені законом; публічні органи повинні довести виникнення та правомірність таких винятків. Окрім того, доступ до інформації на інституційному рівні забезпечується діяльністю спеціально уповноважених на це органів або інших органів, таких як парламент, омбудсмени та суди [4].

Подальший розвиток відносин у сфері доступу до інформації зумовив прийняття також низки інших актів. Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів (Конвенція Тромсо) від 18 червня 2009 року встановила уніфіковані правила щодо збору, зберігання та обробки персональних даних громадян ЄС та надає громадянам право на доступ, виправлення та видалення своїх персональних даних.

Одним із найважливіших актів є Регламент 2016/679 Європейського Парламенту та Ради (ЄС)

від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних). Регламент встановлює уніфіковані правила щодо збору, зберігання та обробки персональних даних громадян ЄС та надає громадянам право на доступ, виправлення та видалення своїх персональних даних. Тому можна констатувати, що сьогодні ЄС має достатньо інструментів, які забезпечують доступ до інформації та захист персональних даних.

Висновки. Право на інформацію є одним із основоположних прав людини, яке тісно пов'язане із правом на свободу думки, вираження поглядів, свободи слова та друку. Це право, будучи сьогодні закріпленим в законодавстві більшості країн світу, має давні історичні витоки і органічно пов'язане з феноменом інформації в цілому та її роллю в цивілізаційному розвитку людства.

Починаючи з найдавніших часів розуміння права на доступ до інформації мало свої особливості і перебувало під впливом різних історичних етапів життя суспільства. Трансформаціям підлягали відповідно і різноманітні способи і засоби створення, обробки, збереження та передачі інформації. Змістовні межі права на інформацію постійно розширювалися, а право поступово набувало конституційної захищеності та гарантованості.

Сьогодні закріплення права на доступ до інформації є важливим елементом європейського законодавства, про що свідчить низка актів у сфері доступу до інформації та персональних даних. Доступ до інформації ґрунтується на принципах відкритості та прозорості діяльності державних органів та забезпечення можливості вільного доступу до інформації, крім випадків передбачених законодавчих обмежень.

Список літератури:

1. Déclaration des droits de l'Homme et du citoyen de 1789. URL: <http://www.textes.justice.gouv.fr/textes-fondamentaux-10086/droits-de-lhomme-et-libertes-fondamentales-10087/declaration-des-droits-de-lhomme-et-du-citoyen-de-1789-10116.html>
2. Альманах визначних подій. URL: <https://calendate.com.ua/about>
3. Арістова А.В., Яроцький П.Л. Індекс заборонених книг // Велика українська енциклопедія. URL: https://vue.gov.ua/Індекс_заборонених_книг
4. Богдан Ю.В. Конституційно-правові основи забезпечення доступу до інформації в Україні та країнах Європейського Союзу: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 2019. 228 с.
5. Грицай І.О. Інформаційне право: конспект лекцій. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро, 2012. 123 с.
6. Історія писемності і сучасності. Стародавня писемність. URL: <https://wordpress681192.wordpress.com/2017/03/25/історія-писемності-і-сучасності/>

7. Ковалів І.Р. Історичні етапи інформаційних революцій. Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [онлайн] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=12800
8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
9. Котенко Т.В. Становлення прав і свобод людини у вченнях філософів стародавньої Греції та Риму. Альманах права. 2020. Вип. 11. С. 127–133. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1261676>
10. Крихтіна Ю.О., Северченко О.В., Черкасов І.І. Трансформація державного управління в контексті інформаційної революції. Публічне управління та митне адміністрування. № 3 (22). 2019. С. 80–86. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/3/11.pdf>
11. Марисюк Н. Історія свободи слова як історія цензури. Медіакритика. URL: <https://www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuyut-media/istoriya-svobody-slova-yak-istoriya-tsenzury.html>
12. Оргуська конвенція. Екологія, право, людина. URL: <http://epl.org.ua/environment-tax/orguska-konventsija/>
13. Політанський В.С. Право на інформацію як фундаментальне право людини. Харків: Право, 2017. 208 с.
14. Соболевська І.В. Авторське право: історія та сучасність. <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/3696/1/Sobolevska.pdf>
15. Федоренко В.Л., Нестерович В.Ф. Утвердження та конституційне закріплення права на інформацію: від найдавніших часів до сучасності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2019. № 41. Том 1. С. 47–51. URL: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc41/part_1/13.pdf

Kmetyk-Podubinska Kh.I. GENESIS OF LEGAL CONSOLIDATION AND PROVISION OF ACCESS TO THE INFORMATION IN EUROPE

The article examines the issue of the establishment and constitutional consolidation of the right to information in the period from ancient times to modern times. It is noted that in the modern information society, the right to information is one of the fundamental and significant human rights. The right to information is closely related to the right to freedom of expression, freedom of speech and the press and is currently enshrined in the legislation of most countries of the world.

The author notes that the problem of access to information has ancient historical origins and is organically connected with the understanding of the phenomenon of information as a whole and its role in the civilizational development of mankind.

The optimal methodological basis for research is a complex of philosophical and worldview approaches to the study of the genesis of legal consolidation and ensuring access to information on the European territory, general scientific and specifically legal methods. Methods of analysis, synthesis, deduction, induction, historical-legal, terminological, hermeneutic-legal and comparative-legal methods were used.

The article traces the genesis of legal consolidation and provision of access to information in Europe. The main historical stages of the development of the right to information are clarified, at each of which the peculiarities of approaches to understanding the meaning of information and ensuring access to it are investigated. Emphasis is placed on the issue of access to information in the context of freedom of speech, thought, press and literary creativity. The problem of censorship as a way of controlling and restricting freedom of information is clarified.

The author concluded that the understanding of the right to access to information was influenced by various historical stages of society. The substantive boundaries of the right to information were constantly expanding, and the right was constitutionally protected and guaranteed. Today, enshrining the right to access to information is an important element of European legislation, as evidenced by a number of relevant acts. Access to information is based on the principles of openness, transparency, and ensuring the possibility of free access, except in cases of restrictions provided for by law.

Key words: *information, right to information, access to information, source of information, writing, book printing, censorship, freedom of speech and press, protection of freedom of information.*